

Vi
i NATUREN

Vejledning om beskyttelse af vandværksboringer

Information til ejere og forpagtere af jord nær
vandværksboringer

VARDE KOMMUNE

Hvorfor beskytte vores grundvand?

I Danmark beskytter vi vores grundvand mod forurening, da vi bruger grundvandet til drikkevand. Vi ønsker derfor, at vores drikkevand produceres fra det renest mulige grundvand.

I nærheden af vandværksboringer kan der være restriktioner for at beskytte grundvandet. Rundt om en indvindingsboring kan der nemlig opstå en såkaldt "tragteffekt". Tragteffekten betyder at stoffer som pesticider og gødning, der sprøjtes på jorden rundt om en boring, kan blive "suget" ned mod grundvandet, der pumpes op i boringen. Derved kan nitrat, pesticider og nedbrydningsprodukter fra pesticider som BAM ende i grundvandet.

Regler inden for 25 meter fra en vandværksboring

For at beskytte grundvandet er reglerne ændret for, hvad du må inden for 25 meter fra vandværksboringer.

Erhvervsmæssig og offentlig anvendelse af jorden:
Inden for 25 meter fra en vandværksboring må du ikke bruge pesticider, dyrke eller gødske på arealer, du anvender i erhvervsmæssig eller offentlig anvendelse jf. Miljøbeskyttelseslovens § 21 b.

Ved erhvervsmæssig anvendelse forstås en person eller virksomhed, som har et CVR nr. og er registeret hos Erhvervs- og Selskabsstyrelsen og hos SKAT. Det betyder, at jordbrugere, som landbrug, skovbrug og gartnerier, er omfattet af reglerne. Andre typer af erhverv som hoteller og golfklubber er også omfattet af reglerne, hvis de har jord inden for 25 meter fra en vandværksboring. Reglerne gælder desuden for jord ejet af kommuner, regioner og statslige myndigheder.

Hvis du har forpagtet jorden af f.eks. kommunen, og hvis du anvender jorden erhvervsmæssigt, må du ikke bruge pesticider, dyrke eller gødske inden for 25 meter fra en vandværksboring.

Reglerne gælder også, hvis vandværksboringen er placeret på naboens grund, f.eks. på en anden landmands mark.

Private grundejere:

Hvis du er privat hus- og haveejer, berøres du ikke af forbuddet omkring anvendelse af pesticider, dyrkning og gødskning. Vandværket kan dog have indgået en frivillig aftale med private hus- og haveejere om ikke at bruge sprøjtemidler inden for 25 m fra vandværksboringerne.

Varde Kommune anbefaler, at private grundejere undgår at bruge pesticider inden for 25 meter fra vandværksboringer.

Forbuddet imod brug af pesticider, gødskning og dyrkning

Nedenfor er en beskrivelse af pesticidforbuddet, gødskningsforbuddet og dyrkningsforbuddet:

Pesticidforbud: Du må ikke anvende nogen form for godkendelsespligtige pesticider.

Gødskningsforbud: Du må ikke anvende nogen form for natur- og kunstgødning.

Dyrkningsforbud:

Du må ikke:

- Foretage en egentlig kultivering af jorden med jordbehandling, såning eller plantning af afgrøder eller vækster.
- Plante nåletræer med henblik på salg af juletræer og pyntegrønt.
- Plante træer med henblik på energiproduktion.
- Så græs med henblik på produktion af græsfrø.

Du må gerne:

- Lade den naturligt forekommende vegetation vokse på arealet, men du skal være opmærksom på rydningspligten ifølge Lov om drift af landbrugsjorder.
- Etablere et tæt plantedække af græs eller etablere en beplantning, der består af buske og træer (f.eks. pil, tjørn, navr, røn), som kan anvendes som føde, skjul eller ynglested for vildtet.
- Foretage afgræsning i mindre mængde, fældning eller beskæring af den naturligt forekommende vegetation.
- Lade dyr græsse på arealet.
- Slå og høste græsset.

I forbindelse med etablering af plantedække eller beplantning må der ikke anvendes pesticider eller gødning. Beplantningen skal være på en måde, så det er nemt at komme til vandværksboringen.

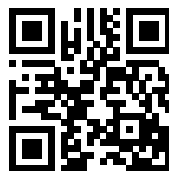
Overholdelse af reglerne

NaturErhvervsstyrelsen fører tilsyn med, at restriktionerne i 25 meters zonen rundt om vandværksboringer bliver overholdt. Da restriktionerne er omfattet af reglerne om krydsoverensstemmelse, kan du som landmand risikere at få nedsat din støtte, hvis ikke du overholder restriktionerne.

Erstatningsregler

Du kan have mulighed for at få kompensation, hvis du ejer jord, som er placeret inden for 25 meter fra en vandværksboring, og hvis du er omfattet af pesticid-, gødsknings- og dyrkningsforbuddet. Du kan søge om kompensation ved at udfylde ansøgningsblanketten på Naturstyrelsens hjemmeside, og sende den til vandværket som vandværksboringen tilhører.

Scan QR-koden og se ansøgningsblanketten:

Her kan du læse mere om 25 meters zonen

I Naturstyrelsens "Vejledning om 25 meters beskyttelseszone omkring indvindingsboringer" kan du læse mere om 25 meters beskyttelseszonen. Scan QR-koden og se vejledningen.

Regler for boringsnære beskyttelsesområder (BNBO)

Et boringsnært beskyttelsesområde er et særligt sårbart område omkring vandværksboringer. Området er sårbart på grund af geologien på stedet, og fordi der kan skabes et "sug", når vandet pumpes op. Dette kan betyde, at grundvandet hurtigere forurenes.

Varde Kommune har udlagt boringsnære beskyttelsesområder rundt om de fleste af kommunens vandværksboringer. De boringsnære beskyttelsesområder har forskellige størrelser. Størrelsen afhænger af geologien i jorden, de hydrogeologiske forhold og hvor meget grundvand, der pumpes op.

Inden for de boringsnære beskyttelsesområder har kommunen mulighed for at give dig forbud eller pålægge dig rådighedsindskrænkninger, hvis du har en indvindingsboring placeret på din ejendom eller, hvis din ejendom er placeret i beskyttelsesområdet. Dette er for at undgå fare for forurening af vandforsyningen.

Hvis kommunen pålægger dig forbud eller rådighedsindskrænkninger i forbindelse med de boringsnære beskyttelsesområder, kan du være berettiget til at få erstatning.

Du kan se, om din grund ligger inden for BNBO ved at gå ind på <http://arealinformation.miljoportal.dk/distribution/>

Du skal sætte flueben ved "Drikkevand og grundvand", trykke på pluset så undermenuen ruller sig ud og sætte flueben ved "Boringsnære beskyttelsesområder".

